

بسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد خلخال
دانشکده پرستاری و مامایی

نام درس: کارآموزی در عرصه بهداشت مادر و کودک
فراگیران: دانشجویان کارشناسی مامایی
تعداد واحد: ۲ واحد (ترم ۸)

اهداف کلی:

- ۱- کسب مهارت در برقراری ارتباط صحیح با مراجعین و کارکنان بهداشتی را فرا گیرد.
 - ۲- کسب مهارت در پایش رشد و تکامل نوزاد و کودک و انجام اقدامات لازم در مورد نوزادان و کودکان مراقبت ویژه را بیاموزد.
 - ۳- کسب مهارت در مشاوره و ارائه خدمات تنظیم خانواده را فرا گیرد.
 - ۴- کسب مهارت در آموزش بهداشت به مادر (فردی و گروهی)، خانواده و جامعه بیاموزد.
 - ۵- کسب مهارت در راهنمایی و کمک به گروههای آسیب پذیر و خانواده آنان فرا گیرد.
- اهداف جزئی:
انتظار میرود دانشجو پس از گذراندن این دوره مهارت کافی و لازم در اهداف کارآموزی بهداشت مادر و کودک، مشاوره و ارائه خدمات تنظیم خانواده را کسب نماید.
- الف) بهداشت کودک:

- ۱- با مادر و کودک ارتباط صحیح برقرار کند.
- ۲- برای کودک پرونده بهداشتی تشکیل دهد.
- ۳- اهمیت تغذیه انحصاری با شیر مادر، مزایا و روش صحیح شیر دهی، راههای حفظ و تداوم شیر دهی و نشانه های کفایت شیر را به مادر آموزش دهد.
- ۴- راههای پیشگیری، درمان و مراقبت در مشکلات شایع شیر دهی (ماستیت، آبسه پستان، گالاکتوسل، شقاق) را به مادر شیره آموزش دهد.
- ۵- روش جمع آوری و نگهداری شیر را به مادرانی که ساعاتی در روز از کودک خود جدا می شوند، آموزش دهد.
- ۶- نحوه شروع و تهیه تغذیه تکمیلی کودک و مشکلات مربوط را (در سنین مختلف) به مادر آموزش دهد.
- ۷- زمان شروع و نحوه استفاده از مکمل ها (آهن و ویتامین A + D، مولتی ویتامین و . . .) را به مادر آموزش دهد.
- ۸- اهمیت پایش رشد کودک و ارتباط رشد با تغذیه و بیماریها را به مادر آموزش دهد.
- ۹- معیار های پایش رشد کودک (تغییرات وزن، قد و دور سر) را بررسی و نمودارهای آن را ترسیم و تفسیر نماید.
- ۱۰- اختلالات رشد کودک را تشخیص و اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را انجام دهد.
- ۱۱- سیر تکاملی نوزاد و کودک را بررسی و اختلالات تکاملی کودک را تشخیص و اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را انجام دهد.
- ۱۲- راههای پیشگیری و مراقبتهای اولیه در عفونت های حاد تنفسی، اسهال و استفراغ را به مادر آموزش دهد.
- ۱۳- مشکلات شایع کودکان از قبیل یبوست، کم اشتها، نفخ و دل درد را تشخیص و مراقبتهای لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را انجام دهد.

۱۴ - کودکان نیازمند به مراقبت ویژه را بر اساس دستورالعمل مربوطه تشخیص و اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را انجام دهد.

۱۵ - دهان و دندان کودک را معاینه کند و اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را انجام دهد.

(ب) واکسیناسیون :

۱. کارت واکسیناسیون کودک را از نظر فاصله تزریقات قبلی و نوع واکسن مورد نیاز بررسی کند.

۲. واکسن را با رعایت نکات صحیح (تاریخ مصرف، حفظ زنجیره سرما، انتخاب سرنگ سوزن و محل مناسب، انتخاب و ضد عفونی کردن محل تزریق) تلقیح نماید.

۳. عوارض واکسن ها و مراقبت های مربوط را به مادر آموزش دهد.

۴. کودکان دچار عوارض واکسیناسیون را ارجاع و پیگیری نماید.

۵. لزوم حفظ و نگهداری کارت واکسیناسیون را به مادر آموزش دهد.

(ج) تنظیم خانواده :

در برخورد با مراجعین بار اول انتظار می رود :

۱ - با مراجع ارتباط مناسب کلامی و غیرکلامی برقرار نماید.

۲ - از مراجع معاینه فیزیکی به عمل آورد.

۳ - مزایا، معایب، نحوه مصرف و میزان مؤثر بودن روشهای پیشگیری از بارداری در دسترس را به طور مختصر توضیح دهد.

۴ - باورهای غلط مراجع را درمورد روشهای پیشگیری را شناسایی و اصلاح نماید.

۵ - در طول مشاوره، وسایل سمعی و بصری مناسب را بکار گیرد.

۶ - آزمایشات لازم برای استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری را در خواست کند.

۷ - زمان مراجعات بعدی را مشخص و در پرونده ثبت نماید.

در مراجعین تکراری انتظار می رود :

۱ - با مراجع ارتباط مناسب برقرار کند.

۲ - شرح حال طی و سابقه استفاده از روش های پیشگیری از بارداری او را بررسی نماید.

۳ - رضایت مراجع، مناسب بودن و عوارض روش فعلی را بررسی نماید.

۴ - معاینات دوره ای را انجام دهد، آزمایشات لازم را در خواست و در صورت لزوم مراجع را ارجاع و پیگیری نماید.

۵ - زنانی را که دچار خونریزی و آمنوره حین مصرف قرص ها شده اند شناسایی کند و اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را انجام دهد.

۶ - به زنانی که به تازگی زایمان یا سقط داشته اند در مورد مناسب ترین روشهای پیشگیری، نحوه مصرف، تاثیر بر شیردهی و بارداری بعدی آموزشهای لازم را بدهد.

۷ - روشهای تزریقی را طبق دستورالعمل مربوطه تزریق نماید.

۸ - آی یودی را طبق دستورالعمل مربوطه جاگذاری نماید.

۹ - آموزشهای لازم در مورد آی یودی (کنترل نخ، علائم خطر و موارد نیاز به مراجعه فوری، استفاده از روش پیشگیری کمکی و مراجعه بعدی) را به مراجع بدهد.

۱۰ - مصرف کنندگان آی یودی را در فواصل مناسب بررسی کند و در صورت عدم رؤیت نخ اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را انجام دهد.

۱۱ - آی یودی را به روش صحیح خارج نماید.

۱۲ - مزایا، معایب، نحوه مصرف، روش نگهداری و روشهای اورژانس پیشگیری (EC) را به مصرف کنندگان کاندوم آموزش دهد.

- ۱۳ - به مصرف کنندگان روشهای طبیعی پیشگیری از بارداری میزان شکست، نحوه استفاده از این روش (ثبت و اندازه گیری درجه حرارت و بررسی ترشحات واژینال) را آموزش دهد.
- ۱۴ - اقدامات انجام شده را در پرونده بهداشتی ثبت نماید.
- ۱۵ - در کلاسهای ارائه خدمات مشاوره ای قبل از ازدواج شرکت نماید.

وظایف دانشجو:

- مطالعه دقیق طرح درس
 - حضور به موقع در محل کارورزی
 - پوشیدن فرم مخصوص شامل: روپوش سفید - شلوار و مقنعه مشکی - جوراب مشکی - کفش ساده با رنگ تیره (رعایت شئونات دانشجویی)
 - نصب کارت شناسایی بر روی لباس
 - عدم استفاده از تلفن همراه در طول ساعات کارآموزی
 - عدم استفاده از زیور آلات مخصوص دستبند و انگشتر
 - همراه داشتن فرم یادداشت، مداد و مداد پاک کن
 - برقراری ارتباط مناسب با پرسنل و مراجعه کنندگان به مراکز و همراهان آنان
 - برقراری نظم اتاق و حفظ وسایل و اسرار مراجعین
 - رعایت شئونات حرفه ای در کلیه ساعات حضور در بخش
 - ارائه به موقع تکالیف تعیین شده از طرف مربی
- ارزشیابی:
- فعالیت عملی و مهارتهای دانشجو در طی دوره
- ۴۰ نمره
- برگزاری کلاسهای دوران بارداری در مرکز بهداشت
- ۱۰ نمره
- برگزاری جلسات مشاوره ازدواج، تنظیم خانواده، دوران بارداری، مسائل یائسگی، آمادگی برای پدر و مادر شدن و مشاوره ژنتیک و ... حد اقل دو بار در هر مورد.
 - ارائه یک طرح تحقیقاتی آموزشی در مورد مسائل بهداشتی
- ۱۰ نمره
- ۲۰ نمره
- ویژگیهای عمومی دانشجو
- ۵ نمره
- امتحان پایان بخش
- ۱۵ نمره
- جمع
- ۲۰ نمره